Գ. ՇՐՋԱՆ 1874 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 5 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Ն. Տ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17 ԹԻՒ 102

ԱՍԻԱՆ ամեն օր կը հրատարակուի բաց ի կիւրակէ և տօն օրերէ։

Լրագրոյս գրասենեակն է Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ Խասա Էֆէնտի խան միջնայարկ թիւ 11։

Բաժանորդագինը կանխիկ չը վճարուած թերթ չը ղրկուիր գաւառները։

Ծանուցման տողը 2 ղրշ։

ԱՍԻԱ

ՁԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
Կ. Պոլսոյ համար
Տրկն. (300 թիւ) 90 ղշ։
Երկմս. (30 թիւ) 15 »
Գաւառաց համար
Տրկն. (300 թիւ) 6 մճտ.
Վցմս. (150 թիւ) 3 »
Եռմս. (75 թիւ) 1 1/2 »
փոստային ծախքը մեր վրայ է։

10 ՓՐ. ԼՐԱԳԻՐ 10 ՓՐ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ ԵՒ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

(Տես. Ցե. Թիւ 81)

Երեսփոխան էֆէնտիներ, Ազգը զձեզ իւրեան փոխանորդ կարգած է, իւր շահերուն հսկելու և պաշտպանելու համար միայն։ Երբ դուք այդ շահերը վտանգի մէջ կը դնէք և ձեզ ընտրող ժողովուրդին ազատարարութիւնները կ'արհամարհէք, կարելի՞ բան է որ խաղաղիկ կարենաք վարել ձեր պաշտօնը. կարելի՞ բան է որ ժողովուրդը իւր շահերը ձեր ափին մէջ ճմլուած ու վտանգուած տեսնէ, և յառաջ չը նետուի ձեր ձեռքէն ազատելու համար միայն։ Երբ դուք ժողովուրդին վեհապետութիւնը կ'արհամարհէք, ձեր իշխանութիւնը արհամարհած կը լինիք, զի ժողովուրդէն առած էք զայն։ Ամեն իշխանութիւն որ ժողովուրդէն չը բխեր, անիրաւ է նա, բռնաւորութիւն է նա։ Դուք բռնաւորնե՞ր էք Ազգին վրայ թէ նորա փոխանորդները՝ Ոչ ոք ի ձէնջ կ'ընդունի անշուշտ ազգին բռնաւորը լինել և պատմութիւնն ալ կ'ուսուցանէ որ երբ բռնաւորութիւնը մինչև իւր վերջին ծայրերը յառաջանայ, յեղափոխութիւնը ալ մի սրբազան պարտք կը դառնայ ժողովուրդին համար։ Չենք յուսար որ երեսփոխանութիւնն ալ այնչափ յառաջ երթայ որ իւր գործերովը հրաւիրէ ժողովուրդը իւր այդ պարտքը կատարելու։

Սակայն եթէ ժողովուրդին փոխանորդներն էք, այդ փոխանորդական իրաւունքին հետ պարտքեր ալ ունիք հարկաւ. դուք միշտ ձեր իրաւունքները միշտ կը ցուցնէք, բայց պարտքերնիդ մոռնալ կ'ուզէք։ Դուք փոխանորդութեան իրաւունքը ձեռքերնիդ անցունելնուդ պէս՝ կ'ելնէք գործին բուն իսկ տէրոջը կ'առնէք. Ալ դու չես խառնուիր, իմ կամքս ինչպէս ուզէ, այնպէս պիտի անեմ։ կը սխալիք, էֆէնտիներ, դուք այդ աթոռներուն վրայ ձեր կամքը յառաջ տանելու համար բարձրացած չէք, այլ ժողովուրդին կամքը։ Դուք ժողովուրդին կամքը գործադրելու համար փոխանորդներ էք. մինչև հոն է ձեր իրաւունքին սահմանը. բայց երբ այդ սահմանէն անդին անցնիք, երբ ժողովուրդին ձայնը արհամարհէք և ձեր կամքը օրէնք դնել ուզէք նորա վրայ, այդ արհամարհուած ձայնը որ ժամանակին զձեզ երեսփոխանական աթոռներուն վրայ բարձրացուցած է, կրնայ դարձեալ նոյն աթոռներէն վար առնուլ զձեզ։

Երեսփոխան էֆէնտիներ, դուք ազգային գործերու մէջ վստահամբաւեալ ձեր մի քանի աթոռակիցները ժողովուրդին հակառակ պաշտպանելու համար՝ աստիճանէ աստիճան բարձրացուցիք միայն, մինչդեռ երէկ ժողովուրդը, արհամարհեցիք նորա ձայնը։ Այժմ այդ արհամարհեալ ձայնը կը բարձրանայ ձեզ դէմ և ձեր կազմած երեսփոխանական մարմինին իբրև ժողովուրդի փոխանորդ պաշտօն վարելուն դէմ կը բողոքէ։

Երեսփոխան էֆէնտիներ, մի՛ մոռնա՛ք որ ինչպէս ձեր պաշտօնին անունն ալ կը յայտնէ, դուք փոխանորդութիւնէն աւելի մի իրաւունք չունիք և երբ բուն իսկ գործին տէրը կ'առնէ թէ Դու իմ շահերս վտանգեցիր, ալ դադրէ փոխանորդութեան պաշտօնէդ, միթէ ա՛լ օգուտ կա՞նէ երբ դու տակաւին բռնութիւնով վարել ուզես այդ պաշտօնը։ Հոս խոհեմութիւնը կը պահանջէ հրաժարական տալ և լուծուիլ, եթէ ոչ ժողովուրդն անձամբ այդ մարմինը լուծելու համար պիտի դիմէ անշուշտ առ որ անկ է։

Երեսփոխան էֆէնտիներ, եթէ հրաժարական տալով ձեր արժանապատուութիւնը վիրաւորիլ կը կարծէք և այդ պատճառաւ կը տատամսիք, սխալ է ձեր այդ թուլքը. զի այդ հրաժարականով պիտի ցուցնէք թէ դուք ոչ թէ իշխանութեան և աթոռի հետամուտ էք, այլ ազգին խաղաղութեանը և բարեկարգութեանը և գամա ժողովուրդին համակրութիւնը վաստկելով, մա՛ս մի ի ձէնջ դարձեալ պիտի արժանանայ ժողովուրդին վստահութեան քուէներուն։

Ձեր քաջութիւնը հրաժարական տալուն մէջն է. ձեր իշխանական իրաւունքը զոհեցէք ժողովուրդին ձայնին առջև և ազատեցէք Ազգը այս տատամսեալ կացութիւնէն։

Օրինակ առէք այն մեծ մարդէն որ երբ տեսաւ թէ երեսփոխանական ժողովը իւր գայթ ի գայթ ընթացքովը խարխափանէ խորխորատ կը գլորի և տակաւին կ'ուզէ առաջնորդ կանգնիլ ազգը դէպ յառաջ տանելու համար, ազգին առջև չուզելով պատասխանատու միալ այդ ընթացքին համար, հրաժարեցաւ։ Միթէ այդ մարդը արժանապատուութիւն չունէ՞ր, այդ մարդը զոր քանիցս անդամ ատենապետութեան աթոռը բարձրացունելով պատուած է ընդհանուր ժողովը, որուն համար նոյն իսկ Ս. Փափազեան էֆէնտին, այնչափ չարեաց և անկարգութեանց գլխաւոր շարժառիթը՝ զոր պատուելու համար ժողովուրդին անպատուութիւն արաւ երեսփոխանութիւնը, Փափազեանն իսկ կ'ասեմ, քանիցս անգամ լիաշուրթն գովեստներով խօսած է Ընդհ. ժողովին մէջ։

Հարկ չի կայ ասելու թէ այդ մեծ մարդը Օտեան էֆէնտին է։

Իսկ եթէ բռնութիւնով ուզէք տակաւին շարունակել ձեր պաշտօնը, ասէք մեզի, թէ ի՞նչ օգուտ պիտի վայելէ ազգը մի այդպիսի երեսփոխանութենէ որ լոկ անուանական է։ Որոշումներ կ'անէք, բայց չ'են գործադրուիր։ Տուրք կը պահանջէք ազգէն, ձեզի չը տրուիր։ Սնախօս և խայտառակ թերթերուն խմբագիրները Փափազեան անուն մի անձի առաջնորդութեան տակ փորձանքներ կը բերեն ազգին գլխուն, դուք ձեր ազդեցութիւնը այնչափ կորուսած էք որ փոխանակ զսպելու զնոսա, դուք ևս խաղալիկ կը դառնաք նոցա ձեռքը։

Այս վիճակը ա՛լ չ՚ կրնար երկար տևել. մե՛ղք է ազգին, մե՛ղք է և ձեր պատւոյն ու արժանեաց։

Դուք մի գործ միայն կարող էք այլ ևս անել. ժամ յառաջ կատարեցէք այդ մեծ գործը. տուէ՛ք ձեր հրաժարականները, վճռեցէք ձեր լուծումը։ Յայնժամ ազգը պիտի ծափահարէ ձեր այդ ընթացքին համար և խաղաղութիւնով զինքը բարեկարգելու աշխատի։

Իսկ թէ ժողովուրդը այս պարագայիս մէջ ի՛նչպէս վարուելու է, զայն ալ պիտի խօսինք

ՅԱՋՈՐԴ ԹՈՒՈՎ.

Մեծ. Թերխանեան Թադէոս էֆէնտին Ընդհ. ժողովին Գ. Ատենադպրութեան պաշտօնէն հրաժարական տուեր է։

Մեծ. Քիւրճիխանեան Մկրտիչ էֆէնտին վանցի Պօղոսին համար Ազգ. Վարչութենէն ընտրուած քննիչ մասնաժողովին անդամակցութենէն հրաժարական տուեր է։

Ուսումնական խորհուրդին պակսած անդամներուն տեղ Ազգ. Վարչութիւնը Մեծ. Եուսուֆեան Տիգրան և Թերխանեան Թադէոս էֆէնտիները ընտրեր է, բայց չեմք գիտեր թէ ընդունա՞ծ են նոքա։

Հայրենիքի գրածին նայելով, մեր Զօյիլ վարդապետը մայրաքաղաքէս մեկներ է Մուշի վանքը երթալու համար։

Երթայ բարո՛վ, վե՛չ մ'ուլ թող նա պարարտանայ Մուշի վանքին իւղն ու կարագը ուտելով և վանական հանգստութիւններու մէջ շուայտանայ։ Կ'երեւի թէ Երուսաղէմի վանքը շատ նպաստաւոր չ'եկաւ նմա պարարտանալու համար, բայց կը յուսամք թէ Մամբրէ եպիսկոպոսին շնորհիւ Մուշի վանքին օդը առողջարար կը լինի իրեան համար։

Բոլուի առաջնորդական տեղապահ Գեր. Սարգիս վարդապետ իւր վրայ եղած զրպարտութեան և բռնութեան դէմ բողոք մի պատրաստած է զոր Ն.Ամ. սրբազան Պատրիարքը անձամբ պիտի մատուցանէ բարձր Մեծ Եպարքոսին։

Երուսաղէմի միաբան Գեր. Սիմոն եպիսկոպոս երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս եկաւ։

Ազգ. Վարչութիւնը Թագրիրով մը խնդրեր է Բ. Դուռէն որ ընտանիքի տէր պանդուխտ հայ բնակիչները չը թողու որ հինգ տարիէն աւելի Պօլիսի մէջ մնան և այդ պայմանաժամն անցնողները կառավարութիւնը հարկադրէ հայրենիքնին վերադառնալու։

Ազգ. Վարչութեան այդ փափաքը գովելի է, բայց գործադրութեան եղանակը անյարմար. զի այդպիսի գործ մը բռնութիւնով չը կրնար գլուխ ելնել, այլ յորդորանքով։ Հետևաբար այդ մասին Բ. Դուռը թագրիր ղրկելը անտեղի և անգործադրելի միջոց մ'է. պէտք է քահանաներուն յանձնարարել որ գաւառացի ժողովուրդը յորդորեն որպէս զի երկար ատեն հոս չը պանդխտին. և որ գլխաւորն է՝ պէտք է գաւառացիին ապրելու միջոցներ հայթայթել հայրենիքին մէջ. զի իւր ընտանիքը հաց կ'ուզէ ուտելիք։ Եթէ այդ ապրուստը ըստ բաւականին ունենայ գաւառացին, դու կանչես ալ, նա հայրենիքը թողլով Կ. Պօլիս չը գար պանդխտելու։

ԳՐԻՉ ԵՒ ՍՈՒՐ

ԻԲ.

ԱՌ Պ. Գ.

(29 Օգոստոս 1874)

Վերջիններ յօդուածիս մի կէտին միայն կը պատասխանէք «Մանզումէի էֆքեար»ի մէջ։

Կը փորձէք պաշտպանել ձեր «այսօր դէմը»ն։

Բացէք «Գրական փորձեր»իս ԽԸ էջը. հոն պիտի տեսնէք թէ նախադասութիւններիս մէջ չեմ ընդունած ինչ որ «գործածականէ նախադասութիւն» կ'անուանէ Այտընեան։ Իմ քերականութիւնը, որ ընտրողական հիմի վրայ բարձրացած է, դէմ և դէմը նախադասութիւններէն առաջինը միայն կ'ընդունի, և չ'է ներեր «այսր»ով գործածել այդ բառը, որ տրական կը պահանջէ։ Է՞ր ուրեմն կը հարցնէք ինձ. «Այլընդդակ չէ՞, ձեր քերականութեան հետևելով, ըսել այսր դէմը,» քանի որ ոչ «այսր» կը ճանաչեմ և ոչ «դէմը»։

Գալով միւսին յօդուածիս, ուր հզօրապէս հերքած էի ձեր բոլոր առարկութիւնները, կը լռէք դուք. ի՛նչ կ'ասեմ, կը փախչի՛ք։

«Անձնական արժանապատուութիւնս չ'ներեր ինձ վիճաբանել այսուհետև այնպիսի ընդդիմաբանի մը հետ որ տակաւին իւր պաշտպանած լեզուին վրայ իսկ ըստ բաւականի հմտութիւն չունի։» Ձեր այս տողերը կը վկայեն թէ փախչիլ կ'ուզէք դուք, այլ ճարտարապէս։

Ձեր սրունքներին կարօղութիւն կը մաղթեմ։

ՄԻՆԱՍ ՉԵՐԱԶ

Երուսաղէմի կառավարիչ Վսեմ. Քեամիլ փաշան այսօր մեր Ազգ. Պատրիարքարանը այցելութեան պիտի գայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա, 15 սեպտ.

Պօրսան հաստատուն է. գիները դրէթէ ընդհանրապէս բարելաւ վիճակի մէջ են։

Բարիզ, 14 սեպտ.

Պազէն Մարաջախտին փախուստին վերաբերեալ դատաստանը սկըսաւ տեսնուիլ Կրասի մէջ։

Բրուսիացիներու մի ընկերութիւն Թառակօնէն Պարսըլօն տանող երկաթուղին գիծը ծախու առաւ։

Բարիզ, 15 սեպտ.

Ազգ. Ժողովոյն անդամակցութեան համար Մէն և Լուառ նահանգին մէջ ընտրելի ներկայացող պօնաբարթեան Պ. Պէռժէ ընտրելիութենէն յետս կասեցաւ, թողլով որ հանրապետական ընտրելի Պ. Մայլէ և Եօրլէանեան իշխանավարութեան կուսակիցներուն ընտրելին Պ. Պրիւաս այդ ընտրութեան համար մրցին իրարու հետ։

Պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ որ ընդհանուր և քաղաքական խորհրդոց մասնական վերանորոգմանը համար ընտրութիւնները հոկտեմբեր 4 ին ձգուած են։

Շթութկար, 15 սեպտ.

Սիւքզօվ զօրապետին տեղ Վօնթ զօրապետը Վիւրթեմպերկի տէրութեան պատերազմի պաշտօնեայ անուանեցաւ։

Պէրլին 15 սեպտ.

Շլեզվիկէն Դանիական հպատակներուն արտաքսուելուն դէմ Դանիական կառավարութիւնը ըստ դեսպանագիտական օրինաց հոս բողոքեց։

Բատէնպօտն 15 սեպտ.

Մարթէն եպիսկոպոսը հրաժարականը տալու հրաման ընդունեց։

Համպուրկ 15 սեպտ.

Մեր քաղաքին աշխարհագրական ընկերութիւնը դէպ ի հիւսիսային բեւեռը ճանբորդող Աւստրիական գիտնական ընկերութեան շքեղ ընդունելութիւն մ'ընելու կը պատրաստուի։

Պեռնա 15 սեպտ.

Թղթատարութեան վերաբերեալ համագումարին ժողովը իր նիստերն ընել սկսաւ։

Հռոմ 15 սեպտեմբեր

Լա Ֆինանս իթալիէն լրագիրը կ'ասէ․ «Այսօր Թուրքիոյ ելեւմտական կացութիւնը պաշտպանելը 1854ին արեւմտեան տէրութեանց զէնքի զօրութեամբ ձեռնարկած գործը շարունակել ըսել է։»

Նոր Եորք, 14 սեպտ.

Այս տարի բամպակին ամբողջ հունձքը 3.600.000 հակ (դէզ) հաշուած է կառավարութեան կողմէն։

Նոր—Օրլէան, 14 սեպտ.

Այս տեղի սպիտակներուն եւ սեւերուն մէջ ծագած վէճը մի քաղաքային պատերազմի կերպարանք առաւ․ Մի կողմը կը գտնուի սպիտակներուն միացեալ խումբը, միւս կողմն ալ Քէլլօկ զօրապետը որոյ նեցուկ են ոստիկանութիւնն ու սեւերը։ Դաշնակից խումբերը չէզոք կը կենան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւստրիա—Հունգարիոյ գործակատարն ու դեսպանատունին բոլոր պաշտօնակալները Պէօյիւքտէրէի ամարանոցը թողլով, մի քանի օրէ հետէ Բերա եկած են։

Զիչի կոմսն ալ՝ որ Եւրոպա կը գտնուէր, այսօր մայրաքաղաքս կը վերադառնայ։

—Եգիպտոսի խտիվը վսեմ․ Աբրահամ պէյին շոգեշարժ եւ արագընթաց մի շքեղ նաւակ ընծայ ղրկեր է։

—Տպագրական տնօրէնութիւնը լրագիրներուն ազդարարութիւն ըրաւ որ պաշտօնագրութիւններ եւ սորա նման լուրեր ինքնիրեննին չը հրատարակեն մինչեւ որ պաշտօնապէս իրենց չը հաղորդուի։

—Աւստրիական Լօյտ ընկերութեան շոգենաւը վաղնա հասած ատեն ծովն այնպէս սաստիկ յուզուած է եղեր որ թղթատարութեան պայուսակը ցամաք տանող նաւակը ծովին մէջ շրջեր է։ Երկրորդ նաւապետը եւ երկու նաւաստիներ որք մէջը կը գտնուէին, լողալով ցամաքն ելեր, նամակներու պայուսակը ալ հետերնին ազատեր են։

—Պանտրմայէն եկած վերջին տեղեկութիւններէն կ'իմանամք որ 1.600 շէնք, 500 խանութ եւ 100 մթերանոց բոցաճարակ եղած են։ 200ի չափ տուն միայն մնացած է որոց մեծ մասը խրճիթներ են։ Ս Գէորգ եկեղեցին եւ Յունաց եկեղեցին ալ ազատած չեն։

Եղած կորուստը մէկ միլիօն Օսմ. ոսկիէն աւելի կը հաշուուի։ 7000 այր, կին եւ տղաներ մերկ, առանց հացի եւ առանց բնակարանի կը լան եւ կը թափառին։

—Հեռագրական պաշտօնէութեան ծախուց վրայ 70.000 ղրշի առաւելութիւնը որ մինչ ցարդ մի քանի պատճառներով յապաղած էր, վաւերացուեր է եւ յառաջիկայ մարտ մէկէն պիտի գործադրուի։

—Պէշիկթաշ երկու ականահատներ գինետուն մը մտնելով այն աստիճան կը խմեն որ ա՛լ չեն կրնար քալել։ Գինետունէն դուրս ելնելու ատեննին իրարու վրայ գլտորելով, կ'սկսին իրարու դէմ հայհոյել եւ կռուիլ։ Երկու գինեմոլ բարեկամներու մէջ կռիւը սաստկանալով մին մահամերձ կը վիրաւորէ միւսը եւ երկուքն ալ գիշերապահներու ձեռօք ոստիկանութեան պահականոցը կ'առաջնորդուին։

—Պուքրէշի Յունաց Ընդհ. հիւպատոսին խնդրանաց համեմատ Պուքրէշի Յունարէն Իրիս լրագիրին խմբագիր տիարէն Պ. Սարաէլլին Ռումանիական կառավարութեան հողերէն արտաքսուեր է։

—Պէրութի մէջ Յունաց պատրիարք Գեր. Հերէղէոսի եւ ժողովուրդին մէջ ծագած վէճը օր ըստ օրէ սաստկանալու վրայ է։ Ժողովուրդը պատրիարքարանի եկեղեցին չը յաճախեր ալ եւ Պատրիարքէն զատուելով մասնաւոր տուն մը բռնած իրենց աղօթատեղի ըրած են։

—Երեքշաբթի օր Մեծ Եղդն Պէրպէրօղլու փողոցը մի տուն բռնկելով թաղեցիները մեծ յուզման մէջ ձգեր է։ Բարեբաղդաբար շուտով առաջն առնուեր է։

—Կիրակիէն Երեքշաբթի լուսնալու գիշերը Պէօյիւքտէրէ իտալական դեսպանատունին թարգման Պ. Կրաճիանիի տունը գող կը մտնէ։ Պ. Կրաճիանի բացակայ է եղեր։ Իր քեռորդին սպասաւորին անունը տալով կը հարցնէ թէ ո՞վ է։ —Այո՛, ես եմ, օրիորդ, կը պատասխանէ մի ձայն։

Սակայն այդ ձայնը օտար կը թուի օրիորդին ականջին որ կ'սկսի աղաղակ բառնալ։ Գողերը կ'աճապարեն փախչիլ, մի քանի բան միայն հետերնին առնելով։

—Կարինէն կը գրեն թէ անցեալ ամրութեանց շինութեանը համար կազմուած մասնաժողովը հոն հասեր եւ գործի ձեռնարկեր է։

—Տէրքոսի լճին խնդիրին պատճառով Տօքթօռ Մօլթման Բէրնօ պէյին նկատմամբ բողոք տուած լինելով, յառաջիկայ շաբաթ օր Գերմանական հիւպատոսարանին մէջ այդ բողոքին պիտի նայուի։

—Անչափահաս որբերուն ([illegible]) հայինները նայելու եւ նոցա դրամները շահեցունելու համար յատուկ մասնաժողով մի կարգուեր է բարձր Շէյխ—իւլ—իսլամ էֆէնտիէն։

—Կ'ասեն թէ հրդեհի զեկուցման համար թնդանօթ արձակելը եւ գիշերապահներուն փողոցներու մէջ պօռալը կառավարութենէն արգիլուեր է։

— Փոքր—Ասիայէն 2000ի չափ սովատանջ մարդեր Կ. Պօլիս հասեր են։ Մեծ Եպարքոսը հրամայեր է Պաղարիէի բամպակի նախկին գործարանը բնակեցունել զնոսա։ Ոստիկանութեան պաշտօնատունէն օրը երկու անգամ ուտեստ կը տրուի իրենց։

—Երկու շաբաթի չափ յառաջ Սպանիա երթալու համար Աղեքսանդրիայէն մեկնող Վիքթօրիա շոգենաւը անյայտացեր է։ Կը կարծուի որ շոգենաւին մէջի մարդերը նաւապետը սպաննած լինին։ Վիքթօրիա շոգենաւը վերջին անգամ Մալթայի առջեւէն տեսնուեր է ուսկից Սպանիա երթալու համար պէտք եղած պաշարներն առեր է։

—Սերպիոյ Միլան իշխանը սեպտեմբեր 8ին (ռուս Լու.) Լիոն գացեր է։ Ստուգիւ է եղեր երկու երեք օր հոն մնալէ վերջը Ժինէվրա եւ Զուիցերիա երթալ եւ սեպ. 25ին ալ Թուրին գտնուիլ։

—Վառնայէն եկող Դաղխալեան շոգենաւը գիշեր ատեն մի թուրք նաւ ընկղմեր է։ Ութ անձինք միայն կրցեր են ազատիլ։

Ցաւալի է որ նաւապետներուն անզգուշութիւնը ճանապարհորդները կը տուժեն։ Ցոր տիւ Գօֆօրին դրամին նայելով, թուրք նաւապետը յանցաւոր է եղեր։

—Պասիրէթ կը գրէ թէ պետական խորհուրդին որոշումին համեմատ *ընկերուրիի նախկին հաշուակալ Ասիմ պէյ դատաստանի պիտի ենթարկուի։ Մասնաւորապէս սովին ատեն բռնած ընթացքը քննութեան պիտի ենթարկուի ։*

—Մի թուրք կին երկու գեղեցիկ օրիորդներ 90 Օսմ· ոսկիի ծախած ատեն ոստիկանութիւնէն ձերբակալուեր է ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ· ՊՕԼԻՍ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ· ոսկին 100 ղուրուշի հաշւով

	Դրշ·	Փրյ·
Անգղ· ոսկի · · · · · ·	109	07
Գաղղ· ոսկի · · · · · ·	87	08
Բօլ · · · · · · · · ·	89	12
Գրըմից · · · · · · · ·	51	25
Ճերմակ մէճիտ տարբ· · ·	101	22
Հինգնոց · · · · · ·	104	30
Մէթալիք · · · · · ·	104	05
Պլինճ · · · · ·	128	00

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ընդհ· պարտ· Արժ· բաց		48 28
	բարձր գին	48 34
· ·	ցած «	48 25 1/2
	«կէս օր» գոց	48 27
Փոխառութիւն	63ի	335
»	65ի	337
»	69ի	281
»	72ի	82
Քրէտի Ժէնէրալ · · · ·		9—35
Սօսիէթէ Ժէնէրալ · · ·		7—05
Սօսիէթէ Օթօման · · ·		4—23
Կ· Պօլսոյ Պանգային		4 38
Րումէլիի երկա· Արժ· հին		115 3/4
» » »	նոր	89 3/4
Թրամվէյ «անկտրօն»		495

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Ի Գ· ԱՍԼԱՆԵԱՆԷ

Աշխարհի այլ և այլ մասերուն՝ մանաւանդ Եւրոպիոյ մէջ վերջին տարիներըս պատահած քաղաքական փոփոխութիւններն՝ հայերէն նոր աշխարհագրութեան մը պէտքն զգալի ըրած էին ։

Այս կարևոր պէտքը լիովին լցուցած է սոյն ընտիր աշխատասիրութիւնը, միանգամայն Թուրքիոյ վրայ ալ ընդարձակագոյն տեղեկութիւն տալով, որ ուրիշ աշխարհագրութեանց մէջ կը պակսէր, և որոյ պէտքն ալ զգալի էր ։

Կը գտնուի Մէրճանը Պաղտասար աղայի դրատունը և այլ գրավաճառաց քով։ Գին 2 1/2 ֆրանք։

———

ԿԻԼԻԿԻԱ

ՀԱՆԴԷՍ ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ

Առողջական և Ուսումնական

32 երեսէ բաղկացեալ

Խմբագրութեամբ Տօքթոր

Բարունակ Քիւթիւճեանի

Բաժնորդութեան գինն է տարեկան հինգ արծաթ մէճիտ. երկամսեայ՝ մէկ արծաթ մէճիտ ։

Մէկ թիւին գինն է հինգ ղրուշ։

Բաժնորդագրութեան տեղն է Կ· Պօլիս Պալըք բազար , Նաֆիէ խան թիւ 7 ։

———

Ա· ՏԸՊԷԻ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԾԱԾԿԵԼՈՑ

ԿԱՄ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

Որ ի նախնի ժամանակաց հետէ մինչև ցայսօր

———

Թարգմանեալ

Ն· ՃԻՎԱՆԵԱՆ

———

ՏԵՏՐ Ը·

Թերթ առ թերթ կը հրատարակուի շաբաթը մի անգամ։ 8երորդ տետրն ալ հրատարակուեցաւ ։ Կը ծախուի ամեն գրավաճառներու քով և կամուրջի գլուխին պարագան 40 փրյ· գնով։

ՀԱՏՈՒԱԾՔ

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՔԱՂԵԱԼՔ ՕԱՐԱԲԱՑԻ ՊԱՏՄԱԳՐԱՑ

Ի ՁԵՌՆ ՏՕՔԹՕՐ ՄՈՐԹՄԱՆԱՑ ԱՐԵՒԵԼԱԳԷՏԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ի ՀԱՅՑ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ս· ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ՏԵՏՐ Ա·

—

Արևելեան պատմագէտներէն հռչակաւորն Տօքթոր Մորթման Գերմանացին՝ որ վանի սեպագիրներուն մասին արած յայտնութիւններովը և մեր ազգային պատմութեան մատուցած ծառայութիւններովը այնչա՛փ հռչակաւոր հանդիսացած է, ահաւասիկ մի նոր գիրք ալ հրապարակ կը հանէ արաբացի պատմագիրներէ քաղելով, որով մեր ազգային պատմութեան ինչ ինչ աղօտ կէտերուն վրայ նոր լոյս մ'ալ սփռած կը լինի ։

Երբ նոյն իսկ օտարազգի մը մեր ազգային պատմութիւնը այնչա՛փ կը սիրէ որ իւր կեանքը զայն հետազօտելու կը նուիրէ և իւր ծանր աշխատութեամբք ստացած տեղեկութիւնները կը ներկայացունէ մեզ որ դիւրով վայելեմք զնոսա , որչա՛փ դատապարտելի կը լինի մի Հայ երբ անտարբեր մնայ այդ գիրքէն ունենալու իւր թանգարանին մէջ։

Շնորհակալ եմք Մեծ· Տօքթոր Մորթմանէն և Իւթիւճեան էֆէնտիէն որ այսպիսի հետաքրքրական և կարևոր գիրք մը Հայ մատենագրութեան մէջ աւելցուցին ։

Գինն է 1/4 արծաթ մէճիտ ։ Կը գտնուի կամուրջի գլուխին պարագան ։

———

ԱՇԽԱՐՀ

ԿԱՄ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶԱՏ ԲԱՆՑ

ԵՒ ԿԱՄ

ՀՈՍ ՈՒ ՀՈՆ

———

ԳՐՈՒԱԾՔ

Յարութիւն Յ· Մանուկի

Ամասիացւոյ

Աստուածաբանական նիւթերու վրայ խօսող այս տետրը կը ծախուի 1/4 արծաթ մէճիտի ։

———

ՍՏՈՒԵՐՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆՔ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՔ

Ի ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ ՆԱՐ—ՊԷՅ

Գինն է կէս արծաթ մէճիտ ։

———

ՊԱՋԻՆ ՄԱՐԱՋԱԽՏԻՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ՀԱՏՈՐ Բ· ՏԵՏՐ Զ·

Այս հետաքրքրաշարժ գիրքին Ա· հատորը աւարտած լինելով, Բ· հատորն ալ տետր առ տետր կը հրատարակուի։ Մէկ տետրին գինն է 40 փր։

—

ՏԷՐ ԼՐԱԳՐՈՅ ՅՈՎԱԿԻՄ Դ ՐԷԻՍԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆ ԽՄԲԱԳԻՐ
ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե· Մ· ՏՆՏԵՍԵԱՆ